

Lager man derimod Kjøbstæderne og hvad der af dem skal svares, naar man vælger Udbalgets Forslag, saa er det i Bygningsafgift, som er foreslaaet til 210,000 Rbd., hvorfra de 28,000 Rbd., som hvile paa Landbygninger, dog maa drages — det er 182,000 Rbd. Næringskrigsskat, som i det Hele er foreslaaet til 132,000 Rbd., Skibsafgifter, som ere foreslaaede til 20,000 Rbd., og de 25000 Rbd. i Hærtornsbefatning, som ligge paa den Jord, som tilhører Kjøbstæderne — det er tilsammen 359,000 Rbd. Naar man deler det imellem 277,000 Mennesker, som leve i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, saa ville de see, at det er det samme Forhold; et Par Skilling mere eller mindre kan dog i saa almindelige Forhold ikke gjøre Noget, men det er ikke mere end hvad der kan siges at ligge paa Landbobefolkningen, ikke at tale om at man til Landbobefolkningen regner de Handels- og Næringsdrivende paa Landet, og at det er almindelig antaget, og i alle andre Stater ogsaa er Tilfeldet, at man kan ansee Kjøbstædernes Befolkning i det Hele taget, for at være mere velhavende og for bedre at kunne bære Skattebyrden end Landbobefolkningen i det Hele, fordi Byerne ikke blot ere Oplysningens, men ogsaa Velstandens Centralpunkter og i flere Henseender af det tættre Samliv nyde store Fordele fremfor Landbobefolkningen. Det er den Hovedbetragtning, hvorfra jeg er gaaet ud, at naar Skatten for ethvert Individ i Kjøbstæderne ikke udgjorde mere end for ethvert Individ paa Landet, saa kunde man ikke sige, at Kjøbstæderne vare overbebyrdede. Dette i Almindelighed. Der er gjort flere Skildringer af vore Kjøbstæder, som om de langtfra vare i Tiltagende, men derimod i Aftagende. Jeg troer virkelig, at det ikke engang er politisk rigtigt, i et Dieblis som dette at skildre nogen Deel af Landet som i den Grad lidende, at man saa at sige af et Slags Medynk maatte undlade at lægge de Byrder paa den, som Omstændighederne maatte medføre for det Hele, naar det ikke er ganske beviist, at denne Deel af Landet ikke kan bære dem. Det er derfor, at jeg, ligesaa meget for at oplyse Sagen som for at fritage den hele

Forhandling for det Skin, at vore Kjøbstæder skulde være i en saa overordentlig maadelig Forfatning, dog skal gjøre opmærksom paa, hvorledes Velstanden i de sidste 10 Aar voldsomt er gaaet frem i Kjøbstæderne, og endog er gaaet saaledes frem, at den Tanke maa forekomme ugrundet, som man saa meget hyppigt vil give Næring, at det blot skulde være Hovedstaden, der som Stad kunde ansees for at være Noget, paa hvis Velhavenhed man i overordentlige Tilfælde kunde stole. Dermed vil jeg ingenlunde nægte, at der her i Landet gives Kjøbstæder, som ere i en meget maadelig Forfatning, ligesom overhovedet den Kjendsgjerning, at Kjøbstad = Befolkningen er fordeelt forholdsvis i et langt større Antal af Kjøbstæder end i de fleste andre Lande, svækker Kjøbstædernes Betydning her i Landet og deres egentlige Skatteevne; men naar man betragter Kjøbstæderne som en Enhed, saa tror jeg hverken at man er berettiget til eller at det vilde føre til rigtige Følger; naar man paa Grund af den mislige Tilstand, hvori nogle af dem ere, vilde undlade at beskaffe dem i det Hele, saaledes som de i Forhold til den øvrige Deel af Landet bør beskattes. Man har paastaet, at Kjøbstæderne vare i en mindre heldig Forfatning; vel har man ikke anført Data herfor, thi det holder man ikke af at gjøre heri Thinget, naar man taler om Kjøbstædernes mindre heldige Forfatning, men derimod taler man saa meget mere til Hjertet og forsømmer at bruge Forstandsargumenter, og at fremstille faktiske Forhold og at legemliggjøre dem i Tal — men jeg troer, at det er urigtigt, i alle Undersøgelser af dette Slags at holde sig til Hjertets Argumentation, og beraabe sig paa, at det er et Tryk paa de Ringere i de smaa Kjøbstæder, og at man maa staaane Smaaaborgerne i de mindre Kjøbstæder, medens man slet ikke synes at tænke paa, hvorledes Kjøbstæderne i det Hele have det. Det er saa Ting, hvori Velhavenhed, saavel i de mindre som i de større Kredse, og man kunde sige mere i de større end i de mindre Kredse, fremtræder saaledes som i Fortæringen; naar man seer, at Fortæringen i en stor Kreds tiltager betydeligt, saa tør man man antage, at der ogsaa er større Gvne til